

POSTANOWIENIE

1 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Krajewski

na posiedzeniu niejawnym 1 grudnia 2023 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku J.M. i M.M.
z udziałem R.P.
o ustanowienie drogi koniecznej,
na skutek skargi kasacyjnej J.M. i M.M.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Nowym Sączu
z 8 marca 2022 r., III Ca 254/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 8 marca 2022 r. Sąd Okręgowy w Nowym Sączu zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w Nowym Targu z 27 stycznia 2021 r. w ten sposób, że oddalił wniosek o ustanowienie służebności drogi koniecznej.

Skargę kasacyjną na powyższe rozstrzygnięcie wnieśli wnioskodawcy, powołując się na przesłankę przyjęcia skargi do rozpoznania przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle

ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa.

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle juretrycznym, tj. dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. m.in. postanowienie SN z 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08). Chodzi przy tym o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju prawa, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także innych podobnych spraw.

Powyższych wymagań przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnili skarżący powołując się na problem postrzegania kryterium „odpowiedniego dostępu do drogi publicznej” z art. 145 § 1 k.c. Kwestia rozumienia wyrażonych w art. 145 § 1 k.c. przesłanek ustanowienia służebności drogi koniecznej ma liczne odniesienia w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Dotyczy to również wyrażonego w art. 145 § 1 k.c. kryterium braku odpowiedniego dostępu do drogi publicznej. W tym względzie w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśnia się, że „odpowiedniość” dostępu jest pojęciem relatywnym i ocennym, w związku z czym decydujące znaczenie mają okoliczności faktyczne konkretnej sprawy, z uwzględnieniem konieczności należytego wyważenia interesów wnioskodawcy (właściciela nieruchomości mającej stać się władnącą) i właścicieli nieruchomości, które mają być obciążone służebnością. (zob. np. postanowienia SN: z 29 grudnia 2022 r., I CSK 3543/22; z 6 października 2022 r.; I CSK 3688/22; z 22 września 2022 r., I CSK 1653/22; z 27 maja 2021 r., V CSKP 89/21; z 12 maja 2021 r., IV CSKP 16/21). W konsekwencji nie ma podstaw do przyjęcia, że kwestia problemowa związana z postrzeganiem zakresu merytorycznego zwrotu „odpowiedni dostęp do drogi publicznej” z art. 145 § 1 k.c. jest zagadnieniem

nowym. Sformułowanie zagadnienia prawnego przez skarżących jest ściśle odniesione do okoliczności sprawy i należy wątpić, czy jego rozstrzygnięcie mogłoby mieć szersze znaczenie. W orzecznictwie przesądzono zarazem również, że kwestia odpowiedniości dostępu do drogi jest ocenna, a jej rozstrzygnięcie musi pozostawiać sądowi *meriti* pewien zakres swobody decyzyjnej. Merytoryczne rozpoznanie skargi kasacyjnej mogłoby niepotrzebnie ingerować w tę swobodę.

Brak jest zatem podstawy, aby przyjąć przedmiotową skargę kasacyjną do rozpoznania z powołaniem się na art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Mając na względzie powyższe argumenty należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

(E.M.)

[ms]